

Undersöker kognitiv testning av invandrare

Kognitiva test, utformade och standardiserade för personer med svenskspråkig bakgrund, används bland annat i samband med vägledning och urval till arbete och utbildning. Det har funnits en osäkerhet kring vad testen mäter, och hur rättvisande de är, då de används för människor med annan språklig och kulturell bakgrund. En avhandling vid Göteborgs universitet visar dock att det inte finns några starka skäl att avstå från de kognitiva testen för invandrare i samband med bedömning till utbildning och arbete.

Sveriges arbetsmarknadspolitik syftar till att på kortast möjliga tid integrera nyanlända grupper i arbetslivet. Ett redskap är arbetsmarknadsutbildning. För att matcha person mot utbildning och arbete finns kognitiva tester att tillgå.

Med hjälp av data från Arbetsförmedlingen och SCB belyser **Ann Valentin Kvist** hur säkra testen är, bland annat vilka kognitiva förmågor testen mäter för svenskar respektive invandrare, och inom vilka områden den kulturella bakgrunden ger skillnader i genomsnittliga prestationer. Hennes studier grundas bland annat på data från 3500 riktade arbetspsykologiska utredningar med 17 olika kognitiva test i södra Sverige, från åren 1993-2004.

– De visar att testen i stort mäter samma kognitiva förmågor hos svenskar, europeiska invandrare och utomeuropeiska invandrare. Skillnader i genomsnittliga prestationer fanns som förväntat främst inom det språkliga området. Det fanns också påtagliga skillnader i utfallet på test som mäter två- och tredimensionell rumsuppfattning, men skillnader i problemlösande förmåga var små, säger Ann Valentin Kvist, som själv arbetat som arbetspsykolog och nu är kvalificerad handläggare på Arbetsförmedlingen.

När psykologer skulle tolka testresultat för individer med invandrarbakgrund fanns det tecken på att den språkliga förmågan tolkades välvilligt. Personer med invandrarbakgrund bedömdes lämpliga för arbetsmarknadsutbildning trots låga prestationer på verbala test. Bedömning av formuppfattningsförmåga var likartad för alla grupper. Bedömningen av den problemlösande förmågan ledde däremot till mer restriktiva bedömningar av lämplighet för arbetsmarknadsutbildning, när det gällde invandrargrupperna. Möjligen var den problemlösande förmågan svårare för psykologerna att identifiera i invandrargrupperna, givet de språkliga och ibland även formuppfattningsmässiga begränsningarna.

– Genom att använda beräkningssystem som gör att testvärdena presenteras i termer av latent variabler, underliggande orsaksfaktorer, skulle det kunna bli tydligare för psykologerna att skilja ut de olika aspekterna av begåvning, säger Ann Valentin Kvist.

Testresultaten visade sig ha ett relativt svagt samband med anställning efter avslutad arbetsmarknadsutbildning. Sambandet var dock av samma styrka för de svenska, europeiska och icke-europeiska grupperna. Det kan tolkas som att testen har ungefär samma prognosvärde för de olika grupperna.

Sammantaget pekade studierna på att testresultat kan användas även för grupper med invandrarbakgrund, givet att resultaten tolkas utifrån latent variabler.

Läs avhandlingen: <http://hdl.handle.net/2077/32549>

För mer information:

Ann Valentin Kvist, telefon: 010-487 06 30, e-post: ann.valentin-kvist@arbetsformedlingen.se

Ann Valentin Kvist lägger fram sin avhandling *Immigrant Groups and Cognitive Tests* –

Validity Issues in Relation to Vocational Training vid institutionen för pedagogik och specialpedagogik, Göteborgs universitet.

Disputationen sker tisdag 23 april, klockan 13.00, i sal AK 2137, Pedagogen hus A, Västra Hamngatan 25.